

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žišková, o návrhu Okresního soudu ve Zlíně na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi Okresním soudem ve Zlíně a Krajským soudem v Brně, za další účasti žalobkyně J. B., a žalovaného Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně, se sídlem Brno, Moravské náměstí 1, 602 00, a za účasti O. H., o opravu údajů v katastrálním operátu, ve věci vedené u Okresního soudu ve Zlíně pod sp. zn. 17 C 238/2004,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně ze dne 27. 2. 2004, sp. zn. O-7/64/2004, o opravu údajů v katastrálním operátu, je soud ve správním soudnictví.

II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2004, čj. 29 Ca 136/2004-11, se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 7. 6. 2006 navrhl Okresní soud ve Zlíně, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o věcnou příslušnost, vzniklém ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. (v dalším textu „kompetenční spor“) mezi ním a Krajským soudem v Brně ve věci vedené u Okresního soudu ve Zlíně pod sp. zn. 17 C 238/2004.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

J. B. (dále také jen „žalobkyně“) podala dne 2. 9. 2002 u Katastrálního úřadu ve Zlíně návrh na opravu chyby v katastru nemovitostí podle ustanovení § 8 zákona č. 344/1992 Sb. V návrhu uvedla, že v katastru nemovitostí není zapsán dům čp. 411 v kat. území V., který zdědila podle rozhodnutí Státního notářství ve Zlíně ze dne 22. 12. 1987, čj. D 1363/87-22, a ze dne 11. 1. 1989, čj. D 1706/88-11. Dále namítala, že je v katastru nemovitostí chybně uvedeno číslo stavebního pozemku, na kterém obytná budova čp. 411 stojí, a že tato chyba vznikla už v době založení pozemkové knihy.

Katastrální úřad ve Zlíně rozhodl dne 20. 8. 2003, sp. zn. OR-265/2002-705/5, o neprovedení opravy chyby v katastru nemovitostí. Dospěl k závěru, že se v dané věci nejedná o opravu chyby ve smyslu katastrálního zákona, neboť jde o spor o vlastnictví.

K odvolání žalobkyně Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně (dále také jen „správní orgán“) rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Zlíně ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OR-265/2002-705/5, potvrdil a odvolání J. B. zamítl. Dospěl k závěru, že jelikož zápisy v katastru jsou v souladu s údaji v listinách, podle nichž byly provedeny, neobsahuje katastr údaje, které by byly chybné v důsledku zřejmého omylu při vedení katastru a nebyly tak splněny podmínky pro opravu chyby stanovené v ustanovení § 8 a násl. katastrálního zákona. Dále uvedl, že „v tomto řízení nelze řešit otázku, zda jsou údaje v listinách uvedeny v souladu se skutečným stavem či nikoliv, ani otázku, kdo je vlastníkem kterých nemovitostí“ a že „v řízení o opravě chyby orgány zeměměřické a katastrální posuzují pouze soulad mezi údaji v

katastrálním operátu a listinou, založenou ve sbírce listin katastrálního úřadu, podle níž byl zápis do katastru nemovitostí proveden, tedy pouze otázku zápisů právních vztahů v katastru nemovitostí“.

Dne 7. 5. 2004 napadla žalobkyně rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu u Krajského soudu v Brně žalobou, jíž se domáhala jeho zrušení. Krajský soud v Brně rozhodl usnesením ze dne 30. 6. 2004, čj. 29 Ca 136/2004-11, tak, že žalobu odmítl. Vyslovil názor, že v případě opravy chyb v evidenci katastru nemovitostí podle ustanovení § 8 katastrálního zákona jde o „věc vyplývající z občanskoprávní věci, tj. z vlastnického vztahu k nemovitosti, a týká se evidence o této věci (o vlastnictví nemovitosti)“ a že poskytování ochrany v těchto případech je svěřeno „obecnému soudu“. Zároveň poučil žalobkyni, že může do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat proti shora uvedenému rozhodnutí správního orgánu žalobu u místně příslušného okresního soudu.

Žalobkyně poté v souladu s poučením podala příslušnou žalobu u Okresního soudu ve Zlíně, kde je věc vedena pod sp. zn. 17 C 238/2004, a domáhala se vydání rozsudku, jímž by soud „povolil v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Zlínský kraj, Katastrální pracoviště Zlín, na listu vlastnictví číslo 1272 a 1273 pro katastrální území V. tyto zápisy: I. Na listu vlastnictví číslo 1272 zapisuje se obytná budova čp. 411 na pozemku parc. č. 229, parcela číslo 229 zastavěná plocha o výměře 274 m² a jiná stavba postavená na pozemku parc. č. 226 (pozemek jiného vlastníka), II. Na listu vlastnictví se zapisuje pozemek parc. č. 226 zast. plocha o výměře 42 m²“.

Okresní soud ve Zlíně poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh. Popřel svoji příslušnost a vyjádřil názor, že institut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů v katastru nemovitostí do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem, a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem. Dále uvedl, že rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se neřeší otázka vlastnického práva k nemovitostem, ale otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru, a že rozhodnutí z takového řízení vzešlé nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky, a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů. Domnívá se proto, že se jedná o věc veřejnoprávní a že příslušným k rozhodnutí ve věci je soud ve správním soudnictví. Z těchto důvodů okresní soud navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný k rozhodnutí je Krajský soud v Brně.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi Okresním soudem ve Zlíně a Krajským soudem v Brně vycházel zvláštní senát z těchto úvah:

Oprava chyb v katastrálním operátu, jíž se žalobkyně domáhala u katastrálního úřadu a poté u Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně, se řídí ustanovením § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb. Podle jeho odst. 1 opraví katastrální úřad na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. Podle odst. 2 téhož ustanovení opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly nesprávnostmi v listinách, podle nichž byly zapsány na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo je oprávněn opravu listiny provést. Podle ustanovení § 5 odst. 7 katastrálního zákona pak platí, že právní vztahy nemohou být dotčeny revizí údajů katastru, opravou chyb v katastrálním operátu ani obnovou katastrálního operátu, pokud jejich změna není doložena listinou.

Žalobkyně podala návrh na opravu chybných údajů katastru podle § 8 katastrálního zákona, konkrétně na zapsání domu čp. 411 v kat. území V. Uvedla, že nemovitost zdědila podle rozhodnutí Státního notářství ve Zlíně ze dne 22. 12. 1987, čj. D 1363/87-22, a ze dne 11. 1. 1989, čj. D 1706/88-11. Dále namítala, že je v katastru nemovitostí chybně uvedeno číslo stavebního pozemku, na kterém obytná budova čp. 411 stojí a že tato chyba vznikla už v době založení pozemkové knihy.

V pozadí správního řízení i soudních řízení zahájených žalobkyní tedy stojí spor o vlastnické právo k nemovitosti. Takový spor je nepochybně sporem, jenž vyplývá z občanskoprávních vztahů (§ 7 odst. 1 o. s. ř.); rozhodl-li o takovém sporu správní orgán, může tutéž věc na návrh projednat obecný soud v řízení podle části páté občanského soudního řádu (§ 244 odst. 1 o. s. ř.), kterým je podle § 249 odst. 1 a 2 o. s. ř. buď soud okresní (obvodní) nebo – ve věcech vkladu práva k nemovitostem – soud krajský (městský).

Katastrální úřad ani Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně však v dané věci nerozhodovaly ve věci vkladu práva k nemovitostem ani v žádné jiné věci, která by vyplývala z občanskoprávních vztahů, a ani o ní rozhodovat nemohly. Institut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem (k tomu srov. např. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 4. 2001, čj. 10 Ca 398/2000-23, či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 6. 2001, čj. 15 Ca 110/2001-31). Rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky (k tomu srov. též rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 1997, sp. zn. 30 Ca 532/95), a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů. Rozhodování o žalobách brojících proti rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu není svěřeno obecným soudům rozhodujícím podle části páté občanského soudního řádu. Proto zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci přísluší soudu ve správním soudnictví.

Ke shodným závěrům dospěl zvláštní senát již v usnesení ze dne 2. 9. 2004, čj. Konf 62/2003-15, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 12/2004 pod poř. č. 403.

Zvláštní senát zruší v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Krajského soudu v Brně, které výroku, jímž byla pravomoc určena, odporuje.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Krajský soud v Brně pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu